

Preventivní program školy

Základní škola, Česká Lípa, Šluknovská 2904, příspěvková organizace

školní rok 2026/2027

Vypracovala: Mgr. Radka Veselá (metodička prevence)

Datum účinnosti: 1. září 2026

Obsah

.....	1
Preventivní program školy	1
Základní škola, Česká Lípa, Šluknovská 2904, příspěvková organizace	1
školní rok 2026/2027	1
Vypracovala: Mgr. Radka Veselá (metodička prevence)	1
Datum účinnosti: 1. září 2026	1
1. Úvod	4
2. Charakteristika školy	5
2.1 Základní informace o škole	5
2.2 Charakteristika školy	5
2.3 Specifika školy z pohledu prevence	5
2.4 Školní poradenské pracoviště	6
2.5 Vize školy v oblasti prevence	6
3. Legislativní rámec	6
Zákony	7
Vyhlášky	7
Strategické a metodické dokumenty	7
Další východiska	7
4. Analýza současného stavu školy	8
4.1 Východiska pro zpracování preventivního programu	8
4.2 Charakteristika současného stavu školy	8
4.3 Silné stránky školy	8
4.4 Rizikové oblasti školy	9
Docházka žáků	9
Vztahy mezi žáky	9
Kyberšikana a online prostředí	9
Vaping a užívání nikotinových výrobků	10
Duševní zdraví žáků	10
4.5 Spolupráce se zákonnými zástupci	10
4.6 Priority školy v oblasti prevence	10
5. Cíle preventivního programu	11
Hlavní cíl	11
Dílčí cíle	11

6. Preventivní aktivity školy.....	11
7. Spolupráce s rodiči a externími institucemi.....	12
8. Evaluace preventivního programu	13
9. Závěrečná ustanovení	14
10. Seznam příloh.....	14

1. Úvod

Preventivní program školy je základním strategickým dokumentem školy v oblasti primární prevence rizikového chování žáků. Vychází z dlouhodobé koncepce školy, platných právních předpisů a **metodických doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy**. Je nedílnou součástí systému péče o žáky a navazuje na školní vzdělávací program, činnost školního poradenského pracoviště a další koncepční dokumenty školy.

Primární prevence je v podmínkách školy chápána jako soustavný a dlouhodobý proces, jehož cílem není pouze předcházet vzniku rizikového chování, ale především vytvářet bezpečné, respektující a podnětné prostředí podporující zdravý osobnostní, sociální a emocionální rozvoj každého žáka.

Preventivní program školy je založen na podpoře ochranných faktorů, které přispívají ke zdravému vývoji dětí a dospívajících. Důraz je kladen zejména na vytváření pozitivního školního klimatu, rozvoj kvalitních vztahů mezi žáky i pedagogy, posilování sociálních a komunikačních dovedností, rozvoj odpovědnosti, respektu, spolupráce a vzájemné tolerance.

Škola vytváří prostředí, ve kterém se každý žák může cítit bezpečně, přijímaně a respektovaně. Podporuje aktivní zapojení žáků do života školy, spolupráci s rodinou a otevřenou komunikaci mezi všemi účastníky vzdělávání. Nedílnou součástí preventivního působení je také podpora duševního zdraví, wellbeing žáků i zaměstnanců školy a rozvoj zdravého životního stylu.

Preventivní působení je přirozenou součástí každodenního života školy. Neprobíhá pouze prostřednictvím jednorázových preventivních programů, ale prolíná celým vzdělávacím procesem, třídnickými hodinami, projektovou výukou, mimoškolními aktivitami i běžnou komunikací mezi pedagogy a žáky.

Preventivní program je realizován ve spolupráci všech pedagogických pracovníků školy, školního poradenského pracoviště, zákonných zástupců, odborných institucí a dalších partnerů. Významnou roli při jeho naplňování mají také samotní žáci, kteří jsou vedeni k odpovědnému rozhodování, vzájemnému respektu, občanské odpovědnosti a aktivnímu podílu na vytváření pozitivního klimatu školy.

Program reaguje na aktuální potřeby školy i společnosti a zahrnuje prevenci všech forem rizikového chování, zejména šikany a kyberšikany, záškoláctví, rizikového chování v online prostředí, užívání návykových látek, násilí, vandalismu, poruch příjmu potravy, sebepoškozování, rizikového sexuálního chování, závislostního chování i dalších aktuálních témat. Současně se zaměřuje na podporu wellbeing, digitální gramotnosti, mediální gramotnosti, bezpečného využívání moderních technologií a umělé inteligence.

Preventivní program školy je **otevřeným dokumentem**. Je průběžně **vyhodnocován, aktualizován a přizpůsobován** měnícím se potřebám žáků, školy i společnosti tak, aby účinně podporoval bezpečné, zdravé a respektující školní prostředí.

2. Charakteristika školy

2.1 Základní informace o škole

Základní škola Šluknovská je plně organizovanou základní školou poskytující vzdělávání žákům 1. až 9. ročníku. Součástí školy je školní družina a školní jídelna. Škola poskytuje vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem a vytváří podmínky pro všestranný rozvoj osobnosti každého žáka.

Škola usiluje o vytvoření bezpečného, podnětného a respektujícího prostředí, ve kterém mají všichni žáci možnost rozvíjet své schopnosti, dovednosti a nadání s ohledem na své individuální potřeby.

2.2 Charakteristika školy

Školu navštěvují žáci z České Lípy i z okolních obcí. Vzhledem k různorodému sociálnímu prostředí žáků věnuje škola dlouhodobě zvýšenou pozornost vytváření pozitivního školního klimatu, podpoře zdravých vztahů a systematické primární prevenci rizikového chování.

Pedagogický sbor vytváří stabilní tým odborníků, kteří spolupracují při zajišťování kvalitního vzdělávání i preventivního působení. Významnou součástí školy je školní poradenské pracoviště, jehož činnost zajišťuje podporu žákům, zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům.

Škola dlouhodobě podporuje otevřenou komunikaci, partnerský přístup k žákům, vzájemný respekt a spolupráci mezi školou a rodinou. Preventivní působení není chápáno pouze jako řešení problémových situací, ale především jako každodenní součást života školy.

2.3 Specifika školy z pohledu prevence

Preventivní činnost vychází z potřeb žáků, zkušeností pedagogických pracovníků i pravidelného vyhodnocování situace ve škole.

Pozornost je zaměřena zejména na:

- podporu bezpečného a pozitivního školního klimatu,
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností žáků,
- budování vzájemného respektu mezi žáky i pedagogy,
- podporu duševního zdraví a wellbeing,
- prevenci šikany a kyberšikany,
- bezpečné používání digitálních technologií,

- prevenci záškoláctví,
- zdravý životní styl,
- rozvoj odpovědnosti a občanských kompetencí,
- podporu spolupráce mezi školou a rodinou.

2.4 Školní poradenské pracoviště

Významnou součástí preventivního systému školy je školní poradenské pracoviště (ŠPP), které poskytuje odbornou podporu žákům, zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům.

ŠPP tvoří:

- ředitel školy,
- školní metodik prevence,
- výchovný poradce,
- speciální pedagog,
- sociální pedagog,
- třídní učitelé a další pedagogičtí pracovníci.

Jednotliví členové školního poradenského pracoviště úzce spolupracují při řešení vzdělávacích, výchovných i preventivních záležitostí. Jejich společným cílem je včasné zachycení obtíží žáků, podpora jejich zdravého vývoje a vytváření bezpečného prostředí pro vzdělávání.

2.5 Vize školy v oblasti prevence

Škola usiluje o vytvoření prostředí, ve kterém se každý žák cítí bezpečně, respektovaně a přijímaně. Preventivní působení je založeno na podpoře pozitivních vztahů, spolupráce, vzájemné důvěry a odpovědnosti všech členů školního společenství.

Cílem školy je rozvíjet u žáků nejen vědomosti a dovednosti, ale také schopnost spolupracovat, respektovat druhé, zvládat náročné životní situace, kriticky přemýšlet, bezpečně využívat moderní technologie a přijímat odpovědnost za své jednání.

Primární prevence je proto nedílnou součástí každodenního života školy a prolíná všemi oblastmi vzdělávání i výchovy.

3. Legislativní rámec

Preventivní program školy vychází z platných právních předpisů České republiky, metodických doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a dalších odborných dokumentů zaměřených na podporu bezpečného školního prostředí, ochranu zdraví a prevenci rizikového chování dětí a mládeže.

Program respektuje zejména následující právní předpisy a metodické dokumenty:

Zákony

- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhlášky

- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

Strategické a metodické dokumenty

Preventivní program školy vychází zejména z těchto dokumentů:

- Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+,
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV),
- metodická doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování dětí a mládeže,
- metodické doporučení MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních,
- Standardy odborných činností školního metodika prevence,
- Standardy poradenských služeb ve škole,
- metodické materiály České školní inspekce vztahující se k bezpečnému klimatu školy, wellbeingu a podpoře duševního zdraví.

Další východiska

Preventivní program školy současně respektuje principy:

- podpory bezpečného školního klimatu,
- ochrany duševního zdraví dětí a dospívajících,
- podpory wellbeing žáků i zaměstnanců školy,
- rovného přístupu ke vzdělávání,
- inkluzivního vzdělávání,
- ochrany práv dítěte podle Úmluvy o právech dítěte,
- spolupráce školy, rodiny a odborných institucí.

Preventivní program školy je otevřeným dokumentem. V případě změn právních předpisů, metodických doporučení nebo potřeb školy je průběžně aktualizován tak, aby odpovídal aktuálním požadavkům na oblast primární prevence.

4. Analýza současného stavu školy

4.1 Východiska pro zpracování preventivního programu

Preventivní program školy vychází z dlouhodobého sledování školního prostředí, zkušeností pedagogických pracovníků, činnosti školního poradenského pracoviště, výsledků řešených případů rizikového chování, pravidelného vyhodnocování preventivních aktivit i každodenní práce se třídními kolektivy.

Při plánování preventivních aktivit škola zohledňuje rovněž aktuální společenské změny, nové formy rizikového chování a potřeby žáků, které se v průběhu let proměňují. Cílem preventivního programu je pružně reagovat na aktuální situaci školy a vytvářet podmínky pro bezpečné a zdravé prostředí podporující osobnostní rozvoj všech žáků.

4.2 Charakteristika současného stavu školy

Ve školním roce 2026/2027 navštěvuje školu přibližně **481 žáků** (19 tříd) prvního a druhého stupně. Škola dlouhodobě usiluje o vytváření bezpečného, respektujícího a podnětného prostředí založeného na vzájemné spolupráci mezi žáky, pedagogy i zákonnými zástupci.

Ve škole působí školní poradenské pracoviště, které se podílí na preventivních aktivitách, poskytuje podporu žákům i pedagogům a koordinuje řešení vznikajících problémových situací. Preventivní činnost je nedílnou součástí života školy a prolíná každodenní pedagogickou prací, třídnickými hodinami i školními akcemi.

4.3 Silné stránky školy

Mezi významné ochranné faktory školy patří zejména:

- stabilní pedagogický sbor se zájmem o preventivní působení,
- funkční školní poradenské pracoviště,
- pravidelná spolupráce členů školního poradenského pracoviště,
- včasné zachycování rizikového chování,
- široká nabídka preventivních aktivit během školního roku,
- adaptační pobyt pro žáky 6. ročníku zaměřený na podporu nově vzniklých třídních kolektivů,
- školy v přírodě realizované na 1. stupni,

- lyžařský kurz a vodácký kurz jako významné adaptační a sociálně rozvojové aktivity na 2. stupni,
- spolupráce s odbornými organizacemi a institucemi,
- individuální přístup k žákům podle jejich potřeb,
- snaha vytvářet otevřené a bezpečné klima školy.

Tyto aktivity významně přispívají k posilování pozitivních vztahů mezi žáky, rozvoji sociálních dovedností a předcházení rizikovému chování.

4.4 Rizikové oblasti školy

Na základě dlouhodobého sledování situace, zkušeností pedagogických pracovníků a činnosti školního poradenského pracoviště byly identifikovány následující oblasti, kterým je třeba věnovat zvýšenou pozornost.

Docházka žáků

Jednou z významných oblastí je vysoká absence některých žáků. Vedle jednotlivých případů neomluvené absence škola zaznamenává také tzv. kryté záškoláctví, kdy je absence formálně omluvena zákonnými zástupci, avšak její rozsah může negativně ovlivňovat vzdělávání i sociální začlenění žáka.

Škola proto pravidelně sleduje docházku všech žáků, analyzuje příčiny zvýšené absence a v případě potřeby přijímá odpovídající opatření ve spolupráci se zákonnými zástupci, školním poradenským pracovištěm a dalšími odbornými institucemi.

Vztahy mezi žáky

Nejčastěji řešenou oblastí jsou vztahové problémy mezi žáky. Jedná se zejména o konflikty mezi spolužáky, nevhodnou komunikaci, obtížné začleňování některých žáků do kolektivu a narušení pozitivních vztahů ve třídách.

Škola proto klade důraz na pravidelnou práci s třídními kolektivy, podporu otevřené komunikace, rozvoj sociálních kompetencí a posilování vzájemného respektu.

Kyberšikana a online prostředí

Významnou oblast představují také rizika spojená s používáním digitálních technologií. Škola řeší případy nevhodné komunikace na sociálních sítích, sdílení nevhodného obsahu, kyberšikany a dalších forem rizikového chování v online prostředí.

Preventivní aktivity jsou zaměřeny na rozvoj digitální gramotnosti, bezpečné chování na internetu a odpovědné využívání moderních technologií.

Vaping a užívání nikotinových výrobků

V posledních letech škola zaznamenává častější experimentování některých žáků s elektronickými cigaretami a dalšími nikotinovými výrobky. Preventivní působení je proto zaměřeno na poskytování objektivních informací o zdravotních rizicích, posilování schopnosti odmítnout rizikové nabídky a podporu zdravého životního stylu.

Duševní zdraví žáků

Pedagogičtí pracovníci i školní poradenské pracoviště vnímají narůstající počet žáků, kteří se potýkají s psychickou nepohodou, úzkostmi nebo sebepoškozováním. Škola proto věnuje zvýšenou pozornost podpoře wellbeing, rozvoji sociálních a emočních dovedností a včasnému zachycení varovných signálů.

4.5 Spolupráce se zákonnými zástupci

Škola usiluje o partnerskou spolupráci se zákonnými zástupci, která je jedním ze základních předpokladů úspěšné prevence.

Zkušenosti školy ukazují, že část rodičů aktivně spolupracuje, komunikuje se školou a podporuje společně nastavená opatření. Současně se však škola setkává i s případy omezené nebo zcela chybějící spolupráce, která může komplikovat řešení vzdělávacích, výchovných i preventivních obtíží žáků.

Škola proto podporuje otevřenou komunikaci s rodinou a využívá všech dostupných možností ke vzájemné spolupráci v zájmu dítěte.

4.6 Priority školy v oblasti prevence

Na základě provedené analýzy stanovuje škola pro následující období tyto priority:

- podpora bezpečného a respektujícího školního klimatu,
- systematická práce s třídními kolektivy,
- prevence šikany a kyberšikany,
- důsledné sledování školní docházky a předcházení záškoláctví,
- podpora duševního zdraví a wellbeing žáků,
- prevence užívání nikotinových výrobků a dalších návykových látek,
- rozvoj sociálních, komunikačních a emočních kompetencí žáků,
- podpora digitální gramotnosti a bezpečného pohybu v online prostředí,
- posilování spolupráce školy, rodiny a odborných institucí.

Stanovené priority budou průběžně vyhodnocovány a podle aktuálních potřeb školy dále rozvíjeny.

Oblast	Trend
Vztahové problémy	↗ mírný nárůst
Kyberšikana	↗ nárůst
Vaping	↗ výrazný nárůst
Záškoláctví	↗ mírný nárůst
Sebepoškozování	↗ nárůst
Alkohol a jiné návykové látky	→ ojedinělé případy

5. Cíle preventivního programu

Preventivní program školy vychází z analýzy potřeb školy a zaměřuje se na vytváření bezpečného, respektujícího a podnětného prostředí, které podporuje zdravý osobnostní rozvoj žáků a předchází vzniku rizikového chování.

Hlavní cíl

Vytvářet bezpečné školní prostředí založené na vzájemném respektu, spolupráci, otevřené komunikaci a podpoře zdravého životního stylu.

Dílčí cíle

- podporovat pozitivní klima školy a dobré vztahy mezi žáky i pedagogy,
- rozvíjet sociální, komunikační a emoční kompetence žáků,
- předcházet všem formám rizikového chování,
- podporovat duševní zdraví a wellbeing žáků,
- rozvíjet digitální a mediální gramotnost,
- vést žáky k odpovědnému využívání moderních technologií,
- podporovat zdravý životní styl a prevenci závislostního chování,
- sledovat školní docházku a předcházet záškoláctví,
- rozvíjet spolupráci školy se zákonnými zástupci a odbornými institucemi,
- průběžně vzdělávat pedagogické pracovníky v oblasti primární prevence.

Naplnování stanovených cílů je průběžně vyhodnocováno školním poradenským pracovištěm a vedením školy. Na základě výsledků evaluace jsou preventivní aktivity každoročně aktualizovány podle aktuálních potřeb školy.

6. Preventivní aktivity školy

Preventivní aktivity jsou nedílnou součástí vzdělávacího procesu a vycházejí z potřeb žáků, aktuální situace školy a cílů preventivního programu. Jsou realizovány průběžně během celého školního roku všemi pedagogickými pracovníky ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm a externími odborníky.

Preventivní působení není založeno pouze na jednorázových besedách, ale je součástí každodenní práce školy. Důraz je kladen především na vytváření bezpečného školního klimatu, podporu pozitivních vztahů, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, odpovědného chování a zdravého životního stylu.

Preventivní aktivity jsou realizovány zejména prostřednictvím:

- výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí,
- třídnických hodin,
- preventivních programů a besed,
- projektových dnů,
- adaptačních aktivit,
- škol v přírodě, lyžařského kurzu a vodáckého kurzu,
- školních akcí podporujících spolupráci třídních kolektivů,
- individuální práce školního poradenského pracoviště,
- spolupráce s externími odbornými organizacemi.

Obsah **preventivních aktivit** je přizpůsoben věku žáků a **zaměřuje se** zejména na:

- podporu pozitivních vztahů ve třídách,
- prevenci šikany a kyberšikany,
- bezpečné chování v online prostředí,
- prevenci záškoláctví,
- prevenci užívání návykových látek a nikotinových výrobků,
- podporu duševního zdraví a wellbeing,
- rozvoj finanční, mediální a digitální gramotnosti,
- zdravý životní styl,
- osobní bezpečí a odpovědné chování.

Konkrétní přehled preventivních aktivit pro jednotlivé ročníky je zpracován v samostatné příloze Preventivního programu školy a je každoročně aktualizován podle aktuálních potřeb školy.

7. Spolupráce s rodiči a externími institucemi

Úspěšná primární prevence je založena na partnerské spolupráci školy, zákonných zástupců a odborných institucí. **Škola usiluje o otevřenou komunikaci** s rodiči, jejich informovanost a aktivní zapojení do řešení vzdělávacích i výchovných otázek.

Zákonní zástupci jsou o preventivních aktivitách školy informováni prostřednictvím třídních schůzek, informačního systému školy - Bakaláři, webových stránek, individuálních konzultací a dalších forem komunikace. V případě potřeby jsou zváni k osobním jednáním s třídním učitelem, členy školního poradenského pracoviště nebo vedením školy.

Při řešení závažnějších případů rizikového chování škola spolupracuje s příslušnými odbornými institucemi a organizacemi. Rozsah spolupráce vychází z charakteru konkrétní situace a vždy sleduje nejlepší zájem dítěte.

Mezi dlouhodobé **spolupracující partnery školy** patří zejména:

- Pedagogicko-psychologická poradna,
- Speciálně pedagogické centrum,
- Orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD),
- Policie České republiky,
- Městská policie Česká Lípa,
- poskytovatelé preventivních programů,
- zdravotnická zařízení,
- organizace poskytující odbornou pomoc dětem a rodinám.

Škola podle potřeby spolupracuje také s dalšími institucemi a odborníky, jejichž činnost přispívá k podpoře bezpečného školního prostředí, zdravého vývoje žáků a účinnému řešení rizikového chování.

8. Evaluace preventivního programu

Preventivní program školy je průběžně vyhodnocován během celého školního roku. Cílem evaluace je zjišťovat účinnost realizovaných preventivních aktivit, sledovat aktuální potřeby školy a průběžně reagovat na změny v oblasti rizikového chování žáků.

Vyhodnocování programu vychází zejména z:

- poznatků pedagogických pracovníků,
- činnosti školního poradenského pracoviště,
- evidence řešených případů rizikového chování,
- sledování školní docházky,
- průběžného hodnocení preventivních aktivit,
- zpětné vazby od žáků, pedagogů a zákonných zástupců,
- spolupráce s externími odbornými institucemi.

Součástí evaluace je rovněž vyhodnocení naplňování stanovených cílů preventivního programu a identifikace oblastí, kterým bude v následujícím období věnována zvýšená pozornost.

Na základě výsledků evaluace jsou preventivní **aktivity každoročně aktualizovány a přizpůsobovány aktuálním potřebám školy i jednotlivých třídních kolektivů**. Vyhodnocení programu je součástí závěrečného hodnocení činnosti školního metodika prevence a slouží jako podklad pro zpracování preventivního programu na následující školní rok.

9. Závěrečná ustanovení

Preventivní program školy je závazným dokumentem školy v oblasti primární prevence rizikového chování. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy a představuje základní rámec pro plánování, realizaci a vyhodnocování preventivních aktivit.

Na naplňování programu se podílejí všichni zaměstnanci školy ve spolupráci se zákonnými zástupci, školním poradenským pracovištěm a externími odbornými institucemi.

Program je průběžně aktualizován podle aktuálních potřeb školy, změn legislativy a výsledků pravidelné evaluace.

Nedílnou součástí Preventivního programu školy tvoří přílohy, které obsahují metodické postupy při řešení jednotlivých forem rizikového chování, krizové plány školy, plán preventivních aktivit a další dokumenty související s realizací primární prevence.

10. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Přehled volitelných předmětů 2026 – 27

Příloha č. 2 – Přehled zájmové činnosti 2026 – 27

Příloha č. 3 – Přehled aktivit v rámci primární prevence za 1. pololetí 2025 – 26

Příloha č. 4 - Přehled aktivit v rámci primární prevence za 2. pololetí 2025 – 26

Příloha č. 5 – Program proti šikanování

Příloha č. 6 – Program proti kyberšikaně

Příloha č. 7 – Prevence záškoláctví

Příloha č. 8 – Program proti rasismu

Příloha č. 9 – Zásady přístupu k dětem s PAS

Příloha č. 10 – Varovné signály užívání návykových látek

Příloha č. 11 – Pomoc při otravě alkoholem nebo drogami

Příloha č. 12 – Program prevence kouření, elektronických cigaret a nikotinových sáčků

Příloha č. 13 – Program prevence konzumace energetických nápojů

Příloha č. 14 – Pravidla bezpečného chování v online prostředí

Příloha č. 15 – Program podpory digitálního wellbeingu

Příloha č. 16 – Program prevence rizik spojených s AI

Příloha č. 17 – Program prevence sebepoškozování

Příloha č. 18 – Důležité kontakty

Volitelné předměty pro školní rok 2026 – 2027

6. ročník	
<i>Název předmětu</i>	<i>Zkratka</i>
Konverzace v anglickém jazyce	K Aj
Sportovní hry	SH
Geografie v praxi	GvP
7. ročník	
<i>Název předmětu</i>	<i>Zkratka</i>
Konverzace v anglickém jazyce	K Aj
Sportovní hry	SH
Geografie v praxi	GvP
8. ročník	
<i>Název předmětu</i>	<i>Zkratka</i>
Konverzace v anglickém jazyce	K Aj
Sportovní hry	SH
Geografie v praxi	GvP

Základní škola, Česká Lípa, Šluknovská 2904, příspěvková organizace

Nabídka kroužků - školní rok 2026 – 2027

Název kroužku	Určeno pro žáky	Vedoucí kroužku	místo	Den/ hodina
Keramika	1.A	Mgr. Jana Rosáková	Keramická dílna	13. 30 – 14.30 pondělí – 3 x v měsíci
Keramika	2 -5. třída	Mgr. Jana Adamcová	Keramická dílna	13.30 – 14.30 čtvrtek
Sportovní gymnastika	3. -5. třída	PhDr. Jana Majorová	Pravá tělocvična	14. 25 – 15. 20 čtvrtek
Lego	4.B	Tereza Formanová	4.B	14. 00 – 15.00 úterý
Logopedie	1.B	Tereza Formanová	4. B	13.30 – 14.15 čtvrtek
Malování, tvoření	4. - 5. třída	Kristýna Ďureková	Učebna výtvarné výchovy	14. 00- 15.30 středa
Turistický kroužek	pro zájemce dle obtížnosti výletu	Marcela Hudáková		1 x za měsíc sobota

Přehled aktivit v rámci primární prevence – 1. pololetí 2025/2026

- 27. 8. 2025 - seznámení pedagogů s novými tématy do třídnických hodin – MP R. Veselá, VP D. Holubová
- 3. – 5. 9. 2025 - **adaptační kurz** pro žáky 6. ročníků. Tento kurz vedly výchovná poradkyně Mgr. D. Holubová a metodička prevence Mgr. R. Veselá. Na pomoc byl pozván psycholog a etoped Mgr. Petr Šolc. Dále zde byli TU Mg. Petra Píteková Šulcová a Ing. Luboš Špičák.
Cílem bylo upevnit nově vytvořené sociální klima v návaznosti na předchozí práci se skupinou a posílit zdravý vývoj skupinové dynamiky. Žáci byli zapojeni do psychosociálních her aktivačně motivačního charakteru, účastnili se aktivit podporujících vytvoření vzájemné důvěry a ve skupinách hledali různá řešení zátěžových situací, kterým byli vystaveni.
- 30. 9. 2025 – školení učitelů – „**Kyberbezpečnost a fake news**“ – 1. část (školitel Mgr. Alexandr Fales)
- 7. 10 2025 – projektový den pro 1. stupeň – **ZDRAVOVĚDA**
- 7. 10. 2025 – „**Hrou proti AIDS**“ – OA Č. Lípa - 8. A, B – pí uč. Svobodová, Ježková
- 8. 10. 2025 – **Intervence** po adaptačním kurzu ve třídě 6. A – Mgr. Petr Šolc – p. uč. Špičák
- 9. 10. 2025 - **Intervence** po adaptačním kurzu ve třídě 6. B – Mgr. Petr Šolc – pí uč Píteková Šulcová
- 10. října 2025 – 1. schůzka parlamentu – pí uč. Svobodová, AP Formanová
- 13. 10. 2025 – 2. třídnická hodina
- 21. 10. 2025 – školení učitelů – „**Kyberbezpečnost a fake news**“ – 2. část (školitel Mgr. Alexandr Fales)
- 24. 10 2025 – **dopravní hřiště** 4. B – pí uč. Holubová
- 10. 11. 2025 – 3. třídnická hodina
- 11. 11. 2025 – **sdílení parlamentů** s jinými ZŠ – pí uč. Holubová, Svobodová, Formanová
- 13. 11. 2025 – **Světový den laskavosti**

- 13. 11. 2025 – **Drogy a jiné návykové látky** 8. A, B – pí uč. Ježková, Svobodová – Policie ČR
- 13. 11. 2025 – **Trestní odpovědnost** 9. A, B – pí uč. Veselá, Riljak – Policie ČR
- 13. 11. 2025 – **Šikana a kyberšikana** – pí uč. Majorová – Policie ČR
- 18. 11. 2025 – měsíc filmu na školách – pí uč. Holubová, Špičák, Haas
- 19. 11. 2025 – Bubnovačka „Locika“ – Týden za dětství bez násilí
- 25. 11. 2025 – školení učitelů – **Ochrana měkkých cílů**
- 8. 12. 2025 – 4. třídnická hodina
- 10. 12. 2025 – Projekt JSNS – **Boj za lidská práva** – 8. A + pí uč. Svobodová
- 16. 12. 2025 – **workshop na průmyslové škole** v ČL – 9. A + pí uč. Veselá
- 17. 12. 2025 – Simulátor duševních onemocnění N. Bor – 8. B + pí uč. Ježková, Holubová

2026

- 6. 1. 2026 - **workshop na průmyslové škole** v ČL – 9. B + p. uč. Riljak
- 9. 1. 2026 - 2. schůzka parlamentu – pí uč. Holubová, Svobodová, AP Formanová
- 12. 1. 2026 – 5. třídnická hodina
- 21. 1. 2026 – **dopravní hřiště** – 4. C – pí uč. Blažejovská
- 26. 1. 2026 - **dopravní hřiště** – 4. B – pí uč. Holubová
- 27. 1. 2026 - **dopravní hřiště** – 4. A – pí uč. Adamcová
- 27. 1. 2026 – **Čas proměn** 6. A, B – dívky – MP Edu Mgr. Jaroslav Stehlík
-

Přehled aktivit v rámci primární prevence – 2. pololetí 2025/2026

- 10. 2. 2026 – webinář: **Ohrožené dítě ve škole** – pí uč. Veselá
- 5. 3. 2026 - **Kyberšikana, rizika užívání sociálních sítí** – Policie ČR – 6. A, B p. uč. Špičák, Piteková Šulcová
7. A, B – pí uč. Nováková, Hradec
- 5. 3. 2026 – **VZPoura úrazům** – 4. ročník
- 17. 3. 2026 – 6. třídnická hodina
- 27. 3. 2026 - **VZPoura úrazům** – 5. ročník
- 8. 4. 2026 – **Projektový den s Armádou ČR** – 8. A, B; 9. A, B
- 14. 4. 2026 – 7. třídnická hodina
- 21. 4. 2026 – **dopravní hřiště** 4. C – pí uč. Blažejovská
- 22. 4. 2026 – projektový den – „**Den Země**“ – 1. A, 2. B, 3. A, B, 4. A, C
- 22. 4. 2026 – školení – **Krizová intervence ve třídě na ZŠ** – pí uč. Veselá
- 23. 4. 2026 – **dopravní hřiště** 4. B – pí uč. Holubová
- 24. 4. 2026 – **dopravní hřiště** 4. A – pí uč. Adamcová
- 25. 4. 2026 – turistický pochod „**Ladská kecka**“
- 13. 5. 2026 – projekt „**Zdravá strava**“ 4. B – pí uč. Holubová
- 19. 5. 2026 – 8. třídnická hodina

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

jako součást Programu prevence školy

Zpracováno dle

Program vychází zejména z následujících právních předpisů a metodických dokumentů:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,
- zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích,
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů,
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016),
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (č. j. 21291/2010-28) včetně jeho tematických příloh,
- další aktuální metodická doporučení MŠMT vztahující se k prevenci rizikového chování, bezpečnému klimatu školy a ochraně duševního zdraví dětí.

Cíle programu

Cílem programu je vytvářet bezpečné, respektující a podporující prostředí, ve kterém se všichni žáci i zaměstnanci školy cítí bezpečně.

Škola usiluje zejména o:

- vytváření pozitivního klimatu školy,
- podporu vzájemného respektu, tolerance a spolupráce,
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností žáků,
- předcházení všem formám šikany včetně kyberšikany,
- posilování odpovědnosti žáků za vlastní chování,
- podporu otevřené komunikace mezi školou, žáky a zákonnými zástupci,
- včasné odhalování rizikového chování,
- poskytování pomoci obětem a odpovídající práce s agresory.

Vymezení šikany

Šikanování představuje závažnou formu násilného chování, jehož cílem je opakovaně ublížit, ponížit, zastrašit nebo sociálně vyloučit jiného člověka.

Typickými znaky šikany jsou:

- úmyslnost,
- opakování,
- nerovnováha sil mezi agresorem a obětí,

- bezmoc oběti.

Šikana může mít podobu:

- fyzickou,
- slovní,
- psychickou,
- sociální (vylučování z kolektivu),
- ekonomickou,
- sexuálně motivovanou,
- kyberšikany.

Kyberšikana

Kyberšikana je forma šikany realizovaná prostřednictvím informačních a komunikačních technologií.

Může zahrnovat například:

- urážlivé zprávy,
- ponižování na sociálních sítích,
- zakládání falešných profilů,
- zveřejňování fotografií nebo videí bez souhlasu,
- manipulaci s fotografiemi,
- vydírání,
- šíření pomluv,
- zneužití skupinových chatů,
- vytváření falešných fotografií, videí nebo hlasových nahrávek pomocí umělé inteligence (AI).

Preventivní činnost školy

Prevence je součástí každodenní práce školy.

Škola podporuje zejména:

- kvalitní třídnické hodiny,
- adaptační programy,
- preventivní programy,
- komunitní kruhy,
- rozvoj pozitivních vztahů ve třídách,
- práci školního parlamentu,
- spolupráci se zákonnými zástupci,
- vzdělávání pedagogických pracovníků,
- bezpečné používání digitálních technologií,
- prevenci kyberšikany,
- podporu wellbeing žáků.

Role školního poradenského pracoviště

Na prevenci a řešení šikany spolupracují všichni zaměstnanci školy.

Významnou roli plní zejména školní poradenské pracoviště:

- školní metodik prevence,
- výchovný poradce,
- speciální pedagog,
- sociální pedagog,
- školní psycholog (je-li ve škole zřízen).

Školní poradenské pracoviště:

- koordinuje preventivní činnost,
- sleduje klima tříd,
- poskytuje metodickou podporu pedagogům,
- spolupracuje se zákonnými zástupci,
- zajišťuje spolupráci se školskými poradenskými zařízeními,
- navrhuje preventivní i intervenční opatření.

Varovné signály

Pedagogové věnují pozornost zejména:

- změnám chování,
- izolaci žáka,
- častým konfliktům,
- náhlému zhoršení prospěchu,
- častým absencím,
- poškozeným osobním věcem,
- psychosomatickým obtížím,
- změnám nálady,
- známkám strachu,
- nevhodné komunikaci v online prostředí.

Postup při podezření na šikanu

Při podezření na šikanu škola:

1. zajistí okamžitou ochranu oběti,
2. vyhodnotí závažnost situace,
3. provede individuální rozhovory s účastníky,
4. zajistí písemnou dokumentaci,
5. informuje vedení školy,
6. informuje zákonné zástupce,
7. přijme odpovídající opatření,
8. zajistí následnou práci se třídou,

9. dlouhodobě sleduje klima kolektivu.

Nikdy není vhodné konfrontovat oběť s agresorem před ostatními žáky.

Krizový postup při závažné šikaně

V případě závažného napadení škola:

- okamžitě zastaví násilí,
- poskytne první pomoc,
- přivolá zdravotnickou záchrannou službu, je-li třeba,
- zajistí bezpečí všech žáků,
- oddělí účastníky,
- neumožní jejich vzájemnou domluvu,
- informuje vedení školy,
- kontaktuje zákonné zástupce,
- podle závažnosti oznámí věc Policii ČR nebo Orgánu sociálně-právní ochrany dětí,
- zajistí důkladnou dokumentaci.

Následná péče

Škola poskytuje podporu oběti i celé třídě.

Podle potřeby spolupracuje se:

- školským poradenským zařízením (PPP nebo SPC),
- Orgánem sociálně-právní ochrany dětí,
- Policií ČR,
- odbornými zdravotnickými zařízeními,
- krizovými centry.

Součástí následné práce je:

- podpora oběti,
- práce s agresorem,
- práce s třídním kolektivem,
- opakované sledování klimatu třídy,
- spolupráce se zákonnými zástupci.

Výchovná opatření

Výchovná opatření jsou vždy volena individuálně podle závažnosti jednání a v souladu se školskou legislativou.

Mohou zahrnovat například:

- napomenutí třídního učitele,
- důtku třídního učitele,

- důtku ředitele školy,
- sníženou známku z chování,
- individuální výchovný plán,
- doporučení odborné péče,
- další opatření podle platných právních předpisů.

Dokumentace

Školní metodik prevence vede evidenci případů obsahující zejména:

- datum oznámení,
- stručný popis události,
- přijatá opatření,
- zápisy z jednání,
- termíny kontrolních rozhovorů.

Dokumentace je uložena v souladu s pravidly ochrany osobních údajů.

Spolupráce s rodiči

Škola podporuje otevřenou spolupráci se zákonnými zástupci.

Rodiče jsou informováni:

- o preventivních aktivitách,
- o pravidlech školy,
- o způsobu oznamování rizikového chování,
- o přijatých opatřeních v souladu s právními předpisy.

Vyhodnocování programu

Program je pravidelně vyhodnocován minimálně jednou ročně.

Vyhodnocení vychází zejména z:

- mapování klimatu školy,
- výsledků preventivních aktivit,
- počtu řešených případů,
- zkušeností pedagogických pracovníků,
- podnětů žáků a zákonných zástupců,
- činnosti školního poradenského pracoviště.

Cílem průběžného vyhodnocování je zvyšování bezpečnosti školy a průběžné zkvalitňování preventivních opatření.

PROGRAM PROTI KYBERŠIKANĚ JAKO SOUČÁST PPŠ

Charakteristika programu

Program proti kyberšikaně je součástí Preventivního programu školy a navazuje na Program proti šikanování, Školní řád a další vnitřní předpisy školy.

Jeho cílem je předcházet všem formám kyberšikany, podporovat bezpečné používání digitálních technologií, rozvíjet digitální gramotnost žáků a stanovit jednotný postup zaměstnanců školy při řešení případů kyberšikany.

Program je závazný pro všechny zaměstnance školy.

2. Legislativní rámec

Program vychází zejména z těchto právních předpisů a metodických dokumentů:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí,
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,
- zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích,
- vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních,
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016),
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže a jeho přílohu č. 7 – Kyberšikana,
- další aktuální metodické materiály MŠMT vztahující se k bezpečnosti dětí v online prostředí.

3. Cíle programu

Škola usiluje o:

- vytváření bezpečného digitálního prostředí,
- podporu odpovědného využívání informačních technologií,
- rozvoj digitální gramotnosti a digitálního občanství žáků,
- prevenci kyberšikany a dalších forem online agrese,
- podporu vzájemného respektu při online komunikaci,
- ochranu osobních údajů žáků i zaměstnanců školy,
- podporu otevřené komunikace mezi školou, žáky a zákonnými zástupci,
- rychlé řešení vzniklých incidentů,
- dlouhodobé budování bezpečné školní kultury.

4. Vymezení kyberšikany

Kyberšikana je úmyslné ubližování jednotlivci nebo skupině prostřednictvím digitálních technologií.

Probíhá zejména prostřednictvím:

- mobilních telefonů,
- sociálních sítí,
- komunikačních aplikací,
- e-mailu,
- online her,
- diskusních fór,
- streamovacích platforem,
- dalších internetových služeb.

Kyberšikana může probíhat opakovaně, ale také jednorázově, pokud má závažné následky (například zveřejnění intimních fotografií nebo videa, které se následně nekontrolovaně šíří).

Typickými znaky jsou:

- úmyslné ubližování,
- narušení důstojnosti oběti,
- obtížná možnost obrany,
- rychlé šíření obsahu,
- velký počet svědků,
- možnost anonymity pachatele,
- dlouhodobá dostupnost zveřejněného obsahu.

5. Nejčastější formy kyberšikany

Za kyberšikanu škola považuje zejména:

- urážení a zesměšňování prostřednictvím zpráv,
- opakované obtěžování v online komunikaci,
- vyhrožování,
- vydírání,
- šíření pomluv,
- zveřejňování ponižujících fotografií nebo videí,
- vytváření falešných profilů,
- vydávání se za jinou osobu,
- zneužití identity,
- vylučování ze skupinových chatů s cílem poškodit nebo ponížit spolužáka,
- zveřejňování osobních údajů bez souhlasu,
- pořizování a sdílení nahrávek bez souhlasu,
- natáčení zaměstnanců školy bez jejich vědomí,
- manipulaci s fotografiemi za účelem zesměšnění,
- dlouhodobé online pronásledování (cyberstalking),
- útoky prostřednictvím online her,
- koordinované útoky ve skupinových chatech.

6. Nová rizika digitálního prostředí

Škola věnuje zvýšenou pozornost také novým formám online agrese, zejména:

Zneužití umělé inteligence (AI)

- vytváření falešných fotografií spolužáků nebo zaměstnanců školy,
- tvorba deepfake videí,
- hlasové klony,
- falešné screenshoty komunikace,
- úprava fotografií pomocí AI za účelem zesměšnění.

Sextortion

Vydírání prostřednictvím intimních fotografií nebo videí.

Doxing

Zveřejňování osobních údajů, adres, telefonních čísel nebo jiných citlivých informací bez souhlasu.

Grooming

Navazování vztahu s dítětem prostřednictvím internetu s cílem jeho zneužití.

Online manipulace

Manipulativní chování prostřednictvím sociálních sítí, skupinových chatů nebo herních platforem vedoucí k ponižování, izolaci nebo psychickému nátlaku.

7. Preventivní opatření školy

Škola dlouhodobě podporuje bezpečné využívání digitálních technologií.

Preventivní činnost zahrnuje zejména:

- zařazování témat digitální bezpečnosti do výuky,
- preventivní programy zaměřené na online rizika,
- besedy s odborníky,
- projektové dny,
- třídnické hodiny zaměřené na bezpečné vztahy,
- vzdělávání pedagogických pracovníků,
- spolupráci se zákonnými zástupci,
- podporu bezpečné komunikace na internetu,
- podporu digitálního wellbeingu,
- rozvoj kritického myšlení,
- podporu bezpečného využívání umělé inteligence.

Žáci jsou pravidelně seznamováni s pravidly bezpečného chování na internetu, ochranou osobních údajů a zásadami respektující online komunikace.

8. Postup školy při podezření na kyberšikanu

Každý zaměstnanec školy je povinen věnovat pozornost všem oznámením nebo podezřením na kyberšikanu bez ohledu na to, zda k incidentu došlo během vyučování nebo mimo školu. Škola řeší všechny případy, které mají dopad na bezpečí žáků, klima třídy nebo průběh vzdělávání.

Po oznámení případu škola postupuje podle následujících kroků:

1. Přijetí oznámení

Oznámení může podat:

- žák,
- zákonný zástupce,
- pedagogický pracovník,
- jiný zaměstnanec školy,
- spolužák nebo svědek.

Oznámení přijímá:

- třídní učitel,
- školní metodik prevence,
- člen školního poradenského pracoviště,
- vedení školy.

2. Zajištění bezpečí oběti

Bezprostředně po oznámení škola:

- poskytne podporu oběti,
- zabrání dalším útokům,
- zajistí bezpečné prostředí,
- nabídne možnost rozhovoru s pracovníkem školního poradenského pracoviště,
- podle potřeby zajistí krizovou intervenci.

3. Zajištění důkazů

Před odstraněním nevhodného obsahu je nezbytné zajistit důkazy.

Škola doporučuje:

- pořízení screenshotů,
- uložení odkazů,
- uložení e-mailové komunikace,

- export komunikace z chatů,
- uložení fotografií nebo videí,
- zaznamenání data, času a internetové adresy.

Důkazy mohou být významné při dalším šetření školy nebo Policie ČR.

4. Vyšetření situace

Školní metodik prevence ve spolupráci s vedením školy provede:

- individuální rozhovor s obětí,
- rozhovor se svědky,
- rozhovor s podezřelým agresorem,
- analýzu dostupných důkazů,
- posouzení souvislosti se školním prostředím.

Nikdy není vedena společná konfrontace oběti s agresorem.

9. Kompetence zaměstnanců školy

Ředitel školy

- koordinuje řešení závažných případů,
- rozhoduje o přijatých opatřeních,
- svolává výchovnou komisi,
- komunikuje s externími institucemi,
- rozhoduje o oznámení Policii ČR nebo Orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

Školní metodik prevence

- koordinuje šetření,
- vede dokumentaci,
- poskytuje metodickou podporu pedagogům,
- komunikuje s odbornými institucemi,
- navrhuje preventivní opatření.

Výchovný poradce

- spolupracuje při řešení případu,
- komunikuje se zákonnými zástupci,
- doporučuje další odbornou pomoc.

Speciální pedagog

- poskytuje podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami,
- pomáhá při práci s třídním kolektivem.

Sociální pedagog

- podporuje spolupráci školy a rodiny,
- pomáhá při řešení sociálních souvislostí případu,
- zprostředkovává kontakt s dalšími službami.

Třídní učitel

- sleduje klima třídy,
- poskytuje informace školnímu poradenskému pracovišti,
- podílí se na následné práci se třídou.

10. Krizový scénář při závažné kyberšikaně

Za závažnou kyberšikanu škola považuje zejména:

- zveřejnění intimních materiálů,
- vydírání,
- vyhrožování fyzickým násilím,
- šíření deepfake materiálů,
- dlouhodobé pronásledování,
- zveřejnění osobních údajů,
- koordinované útoky více osob,
- útoky směřující proti zaměstnancům školy.

V těchto případech škola:

1. zajistí okamžitou ochranu oběti,
2. uloží dostupné důkazy,
3. informuje vedení školy,
4. kontaktuje zákonné zástupce,
5. podle závažnosti oznámí případ Policii ČR,
6. podle potřeby informuje Orgán sociálně-právní ochrany dětí,
7. nabídne odbornou psychologickou pomoc.

11. Informování zákonných zástupců

Škola bez zbytečného odkladu informuje zákonné zástupce:

- oběti,
- agresora,
- případně dalších žáků, pokud je to nezbytné.

Při jednání škola:

- zachovává ochranu osobních údajů,
- seznamuje rodiče s postupem školy,
- doporučuje další odbornou pomoc,

- domlouvá další spolupráci.

12. Spolupráce s institucemi

Podle charakteru případu škola spolupracuje zejména s:

- pedagogicko-psychologickou poradnou,
- speciálně pedagogickým centrem,
- Orgánem sociálně-právní ochrany dětí,
- Policií ČR,
- zdravotnickými zařízeními,
- krizovými centry,
- organizacemi zaměřenými na bezpečnost na internetu.

13. Dokumentace případu

Školní metodik prevence vede evidenci obsahující zejména:

- datum oznámení,
- stručný popis případu,
- seznam zajištěných důkazů,
- přijatá opatření,
- zápisy z jednání,
- termíny kontrolních rozhovorů,
- závěrečné vyhodnocení.

Dokumentace je vedena v souladu s pravidly ochrany osobních údajů.

14. Výchovní opatření

Výchovní opatření jsou ukládána individuálně podle závažnosti jednání.

Škola může využít zejména:

- napomenutí třídního učitele,
- důtku třídního učitele,
- důtku ředitele školy,
- snížený stupeň z chování,
- individuální výchovný plán,
- doporučení odborné péče,
- další opatření podle platné legislativy.

Součástí řešení je vždy práce s třídním kolektivem a dlouhodobé sledování klimatu třídy.

Příloha č. 1

Co dělat, když jsem obětí kyberšikany?

Pokud se staneš obětí kyberšikany:

1. Zachovej klid. Za vzniklou situaci neneseš vinu.
2. Neodpovídej agresorovi. Hádka nebo oplácení situaci většinou zhorší.
3. Ulož si důkazy:
 - pořid' screenshoty,
 - ulož zprávy,
 - nevy mazávej komunikaci,
 - poznamenej si datum a čas.
4. Zablokuj účet agresora, pokud je to možné.
5. Nahlas nevhodný obsah provozovateli služby.
6. Svěř se dospělému, kterému důvěřuješ:
 - rodičům,
 - třídnímu učiteli,
 - školnímu metodikovi prevence,
 - výchovnému poradci,
 - speciálnímu pedagogovi,
 - sociálnímu pedagogovi,
 - školnímu psychologovi.
7. Neboj se požádat o pomoc.

Příloha č. 2

Doporučení pro zákonné zástupce

Mezi možné varovné signály patří zejména:

- dítě se náhle bojí používat mobil nebo počítač,
- po používání telefonu bývá smutné nebo rozrušené,
- omezuje komunikaci s kamarády,
- odmítá chodit do školy,
- zhorší se školní prospěch,
- objevují se poruchy spánku,
- dítě je úzkostné nebo podrážděné,
- stěžuje si na bolesti hlavy nebo břicha,
- tráví na internetu výrazně více nebo naopak méně času než dříve.

Doporučený postup:

- zachovejte klid,
- dítěti naslouchejte,
- neobviňujte ho,
- zajistěte důkazy,
- kontaktujte školu,
- podle závažnosti kontaktujte Policii ČR,
- spolupracujte se školou při řešení situace.

Příloha č. 3

Postup pedagoga při oznámení kyberšikany

Bezprostředně po oznámení

- ☐ vyslechnout oznamovatele
- ☐ zajistit bezpečí oběti
- ☐ nebagatelizovat situaci
- ☐ neřešit případ před třídou
- ☐ zajistit důkazy
- ☐ informovat školního metodika prevence
- ☐ informovat vedení školy
- ☐ provést stručný zápis

Následující kroky

- ☐ individuální rozhovory
- ☐ kontaktování rodičů
- ☐ práce s třídou
- ☐ sledování klimatu
- ☐ kontrolní rozhovory

Příloha č. 4

Kontakty na odbornou pomoc

Tísňová linka 112

Policie ČR 158

Linka bezpečí 116 111 (nonstop, zdarma)

Linka pro rodinu a školu 116 000

Pedagogicko-psychologická poradna

Orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)

Školní metodik prevence

Výchovný poradce

Speciální pedagog

Sociální pedagog

Příloha č. 5

Záznam o oznámení kyberšikany

Datum:

Čas:

Oznamovatel:

Oběť:

Podezřelý agresor:

Třída:

Stručný popis události:

Jaké důkazy byly zajištěny?

☐ screenshoty

☐ fotografie

☐ video

☐ chat

☐ e-mail

☐ jiné

Jaká byla přijata okamžitá opatření?

Byli informováni:

☐ ředitel školy

☐ školní metodik prevence

☐ třídní učitel

☐ zákonní zástupci

☐ Policie ČR

☐ OSPOD

Další postup:

Datum kontroly situace:

Podpis zapisující osoby:

Příloha č. 6

Desatero bezpečného chování na internetu

1. Chráním své osobní údaje.
2. Nikomu nesděluji svá hesla.
3. Neposílám fotografie, které by mohly být zneužity.
4. Ověřuji si informace.
5. Respektuji ostatní uživatele internetu.
6. Nepřeposílám ponižující fotografie ani videa.
7. Když se mi něco nelíbí, svěřím se dospělému.
8. Nezapojuji se do online ubližování.
9. Přemýšlím, než něco zveřejním.
10. Internet používám bezpečně a zodpovědně.

Příloha č. 7

Pravidla používání mobilních telefonů a digitálních zařízení ve škole

Žáci jsou povinni:

- používat digitální zařízení v souladu se školním řádem,
- nepořizovat fotografie, zvukové ani obrazové záznamy osob bez jejich souhlasu, pokud k tomu nejsou oprávněni školní činnostmi nebo právními předpisy,
- nezveřejňovat fotografie ani videa spolužáků a zaměstnanců školy bez jejich souhlasu,
- respektovat soukromí všech osob,
- nepoužívat umělou inteligenci k vytváření nebo šíření urážlivého, zesměšňujícího či nepravdivého obsahu,
- nešířit nepravdivé informace ani manipulované materiály,
- oznámit škole každé podezření na kyberšikanu nebo jiné závažné rizikové chování.

Porušení těchto pravidel je posuzováno podle školního řádu a může vést k uložení odpovídajících výchovných opatření nebo k dalším krokům podle platných právních předpisů.

PROGRAM PREVENCE ZÁŠKOLÁCTVÍ

Vymezení záškoláctví

Záškoláctví je neomluvená absence žáka při vyučování, která je v rozporu se školním řádem a povinností řádné školní docházky. Může se jednat o jednorázové i opakované absence různého rozsahu.

Záškoláctví může mít různé formy:

- **pravé záškoláctví** (rodiče o nepřítomnosti nevědí),
- **záškoláctví se souhlasem rodičů,**
- **záškoláctví s klamáním rodičů,**
- ****útěky ze školy / skrývaná absence ve škole či mimo ni),**
- **odmítání školní docházky** (úzkosti, školní fobie, psychické obtíže).

Rizikové signály

Záškoláctví často doprovází změny v chování žáka, např.:

- častá nebo opakovaná neomluvená absence,
- zhoršení školního prospěchu a motivace,
- únava, ospalost nebo naopak neklid,
- změna chování a nálad,
- ztráta zájmů a volnočasových aktivit,
- změna vrstevnické skupiny,
- časté lži, vyhýbání se komunikaci,
- problémy s dochvilností a časté pozdní příchody,
- podezřelé nebo neúplné omluvy od zákonných zástupců.

Postup školy při podezření na záškoláctví

1. Evidence a první reakce

- třídní učitel eviduje absenci,
- ověřuje důvod nepřítomnosti u zákonného zástupce,
- vyzve k doložení omluvení dle školního řádu,
- provede záznam o komunikaci.

2. Kontakt se zákonným zástupcem

- telefonická nebo osobní komunikace,
- zjištění příčiny absence,
- rozlišení:
 - omluvitelný důvod → doložení omluvenky,
 - neomluvitelný důvod → řešení situace a nastavení opatření.

Cílem je **včasně zachycení problému a preventivní působení.**

3. Zvýšená absence / opakování

- informování školního metodika prevence a výchovného poradce,
- domluva společného postupu školy,
- vedení dokumentace o průběhu řešení,
- opakovaný kontakt se zákonnými zástupci.

4. Osobní jednání se zákonnými zástupci

- projednání situace ve škole,
- identifikace příčin (školní, rodinné, sociální),
- návrh konkrétních opatření:
 - podpora docházky,
 - doučování,
 - spolupráce s poradenskými službami,
 - sociální podpora rodiny.

5. Individuální výchovný program (IVýP)

Při neefektivní předchozí spolupráci může být zaveden IVýP:

- písemná dohoda školy, žáka a zákonných zástupců,
- stanovení konkrétních kroků a odpovědností,
- průběžné vyhodnocování,
- zapojení ŠPP, případně dalších institucí.

6. Zapojení dalších institucí

Škola spolupracuje zejména s:

- OSPOD,
- PPP / SVP,
- Policií ČR (při závažných nebo opakovaných případech),
- případně dalšími odbornými službami.

7. Eskalace případu

- při závažné nebo opakované neomluvené absenci škola postupuje dle školního řádu,
- může být svolána výchovná komise,
- případ je předán OSPOD,
- v krajním případě Policii ČR.

Preventivní opatření školy

- důsledná evidence docházky,
- včasná komunikace s rodinou,
- pozitivní motivace k docházce,
- spolupráce školního poradenského pracoviště,

- podpora žáků ohrožených školním neúspěchem,
- práce s třídním klimatem.

Zásady komunikace

- věcný a respektující přístup,
- bez stigmatizace žáka,
- zaměření na chování, ne osobnost,
- hledání příčin a řešení, ne pouze sankcí,
- spolupráce rodiny a školy.

PROGRAM PROTI RASISMU A PROJEVŮM NENÁVISTI JAKO SOUČÁST PPŠ

1. Vymezení problematiky

Za rizikové projevy považujeme chování, které:

- znevýhodňuje nebo ponižuje jedince či skupiny na základě etnicity, národnosti, barvy pleti, náboženství nebo jiných identit
- vychází z předsudků, stereotypů nebo nenávistných postojů
- může mít formu verbální, neverbální, fyzickou i online (kyberprostor)

Tyto projevy mohou mít různou intenzitu – od nevhodných poznámek až po závažné formy šikany nebo násilí.

2. Rizikové projevy chování žáků

- urážky, nadávky nebo ponižování na základě původu či identity
- zesměšňování kulturních, náboženských nebo etnických odlišností
- vylučování z kolektivu z těchto důvodů
- šíření stereotypů a nenávistných výroků
- projevy intolerance ve třídě nebo online prostředí
- skupinové konflikty s ideologickým nebo předsudečným podtextem

U mladších žáků se mohou tyto projevy objevit i jako napodobování okolí nebo reakce na situaci ve třídě.

3. Doporučené postupy pro pedagoga

Zmapování situace

- sledovat klima třídy a vztahy mezi žáky
- všimnout si opakovaných projevů intolerance
- identifikovat možné „spouštěče“ konfliktů

Práce se třídou

- otevřeně a přiměřeně věku pracovat s tématy odlišnosti a respektu
- vést řízenou diskusi o předsudcích a stereotypu
- posilovat bezpečné a respektující klima

Okamžitá reakce

- reagovat klidně, ale jednoznačně
- zastavit nevhodné projevy ihned
- vysvětlit nepřijatelnost chování ve škole

Prevence

- zařazovat témata respektu a tolerance do výuky
- podporovat spolupráci mezi žáky
- využívat třídnické hodiny a preventivní programy

4. Spolupráce a další kroky

- informovat školní poradenské pracoviště (ŠMP, VP, ŠP)
- v případě opakovaných projevů kontaktovat zákonné zástupce
- při závažnějších nebo opakovaných projevech zapojit externí odborníky (PPP, SVP apod.)
- v případě podezření na závažné násilné jednání informovat vedení školy a dle potřeby i Policii ČR

5. Kdy informovat rodiče

Rodiče jsou informováni zejména v případě:

- opakovaných projevů nenávistného nebo diskriminačního chování
- závažného narušení klimatu třídy
- podezření na dlouhodobější problém v chování žáka
- zapojení do konfliktů s předsudečným podtextem

6. Kdy zapojit Policii ČR

Škola postupuje při:

- závažném násilí s nenávistným nebo diskriminačním podtextem
- podezření na trestný čin
- opakovaném závažném cíleném ubližování jednotlivci nebo skupině

7. Závěr

Cílem školy není pouze reakce na projevy, ale především:

- vytváření bezpečného a respektujícího klimatu
- prevence předsudečného chování
- výchova k toleranci a spolupráci

ZÁSADY PŘÍSTUPU K DĚTEM, ŽÁKŮM A STUDENTŮM S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA (PAS) ve vzdělávacím procesu

1. Východiska dokumentu

Dokument vychází z aktuálních metodických doporučení MŠMT, doporučení školských poradenských zařízení (PPP a SPC), a z platné školské legislativy, zejména:

- zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon,
- vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- metodická doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování,
- doporučení Národního pedagogického institutu ČR (NPI ČR).

2. Charakteristika poruch autistického spektra

Poruchy autistického spektra (PAS) jsou neurovývojové poruchy, které se projevují zejména obtížemi v oblasti:

- sociální komunikace a sociální interakce,
- porozumění sociálním situacím,
- omezených, stereotypních nebo repetitivních vzorců chování, zájmů a aktivit.

Jednotliví žáci s PAS se mohou výrazně lišit mírou obtíží i potřebou podpory.

3. Základní principy vzdělávání žáků s PAS

Při práci se žáky s PAS škola uplatňuje zejména tyto principy:

1. Struktura a předvídatelnost

- jasný denní režim
- srozumitelný rozvrh
- minimalizace nečekaných změn

2. Jasná a konkrétní komunikace

- jednoduché instrukce
- konkrétní formulace (co, kde, kdy, jak)
- vyhýbání se ironii a nadsázce

3. Vizuální podpora

- piktogramy, rozvrhy, schémata
- vizualizace úkolů
- postupy krok za krokem

4. Individuální motivace

- respektování zájmů žáka
- jasný systém odměn
- propojení úkolu se smyslem

5. Klidné a respektující prostředí

- předcházení přetížení
- respektování individuality
- podpora bezpečí

6. Střídání činností a odpočinku

- pravidelné pauzy
- možnost relaxace
- prevence přetížení

4. Nástup žáka s PAS do školy

4.1 Příprava školy

Škola před nástupem žáka:

- informuje pedagogický sbor,
- seznámí pracovníky se specifiky žáka,
- nastaví podpůrná opatření dle doporučení ŠPZ,
- připraví třídní kolektiv.

4.2 Spolupráce s rodinou

Klíčová je úzká spolupráce s rodinou:

- sdílení informací o žákovi,
- sjednocení postupů školy a rodiny,
- pravidelná komunikace,
- společné řešení obtížných situací.

4.3 Spolupráce se školským poradenským zařízením (ŠPZ)

Škola respektuje:

- doporučení PPP nebo SPC,
- plán podpůrných opatření,
- průběžné vyhodnocování podpory.

4.4 Seznámení třídního kolektivu

- informace jsou přiměřené věku žáků,
- důraz na respekt a porozumění,

- prevence stigmatizace,
- podpora pozitivního klimatu třídy.

5. Zásady komunikace se žákem s PAS

1. Respektování individuality

Každý žák s PAS je jiný, přístup musí být individuální.

2. Jasná a konkrétní komunikace

- krátké věty
- jednoznačné pokyny
- bez metafor a ironie

3. Podpora porozumění

- ověřování porozumění
- vizuální podpora
- opakování klíčových informací

4. Respektování osobní zóny

- respektování vzdálenosti
- zohlednění senzorické citlivosti

5. Strukturování komunikace

- sdělení „co, kdy, kde, jak a proč“
- jasný začátek a konec aktivity

6. Trpělivý a klidný přístup

- klidný hlas
- neeskalovat konflikty
- vyvarovat se tlaku

6. Práce se třídou

Pedagog podporuje:

- respekt a toleranci,
- spolupráci mezi žáky,
- prevenci stigmatizace,
- bezpečné klima třídy,
- začlenění žáka s PAS do kolektivu.

7. Kompetence pracovníků školy

Ředitel školy

- odpovídá za organizaci podpory,
- zajišťuje personální a metodické podmínky,
- koordinuje spolupráci s institucemi.

Školní poradenské pracoviště (ŠPP)

- metodická a intervenční podpora,
- komunikace s ŠPZ,
- koordinace podpůrných opatření.

Třídní učitel

- pravidelný kontakt s rodinou,
- sledování vývoje žáka,
- spolupráce se ŠPP.

Pedagogičtí pracovníci

- respektují doporučení ŠPZ,
- přizpůsobují výuku,
- podporují pozitivní klima.

Asistent pedagoga

- podporuje žáka v běžné výuce,
- pomáhá s organizací práce,
- spolupracuje s učitelem.

8. Prevence problémového chování

Škola předchází krizovým situacím:

- jasnou strukturou dne,
- předvídatelností,
- včasnou identifikací spouštěčů,
- snížením senzorického přetížení,
- individuálním přístupem.

9. Krizový postup při afektivním chování žáka

V případě afektivního nebo agresivního chování:

1. Zajištění bezpečí všech žáků
 - oddělení ostatních žáků

2. Klidová komunikace

- mluvit klidně, stručně
- neeskalovat situaci

3. Zajištění prostoru

- odstranění nebezpečných předmětů
- zajištění bezpečného prostředí

4. Přivolání pomoci

- další dospělá osoba

5. Vyčkání odeznění situace

- zachování bezpečného odstupu

6. Kontaktování zákonných zástupců

- informování o situaci

7. V případě potřeby

- volání ZZS nebo Policie ČR

10. Spolupráce školy, rodiny a odborníků

Úspěšné vzdělávání žáka s PAS je založeno na:

- jednotném přístupu školy a rodiny,
- spolupráci se ŠPZ,
- pravidelném vyhodnocování podpory,
- sdílení informací mezi pedagogy,
- respektu k individualitě žáka.

11. Závěrečné ustanovení

Cílem školy je vytvářet bezpečné, předvídatelné a respektující prostředí, které umožňuje žákům s PAS plně rozvíjet jejich potenciál a zapojit se do školního života v souladu s jejich individuálními možnostmi.

VAROVNÉ SIGNÁLY UŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK U DĚTÍ A DOSPÍVAJÍCÍCH

1. Úvod

Následující přehled uvádí možné varovné signály, které mohou (ale nemusí) souviset s užíváním návykových látek.

Tyto projevy mohou být zároveň součástí běžného dospívání, psychické zátěže nebo jiných obtíží. Jednotlivé projevy samy o sobě nelze považovat za důkaz užívání drog.

2. Možné varovné signály

Mezi sledované změny mohou patřit:

- výrazná únava, ospalost nebo naopak nespavost
- výrazné výkyvy nálad, podrážděnost, agresivita
- ztráta zájmu o koníčky a volnočasové aktivity
- zhoršení školního prospěchu a soustředění
- změna vrstevnické skupiny
- uzavírání se, snížená komunikace s rodinou
- změny v chování (lhaní, tajnůstkářství)
- změny v péči o vzhled a hygienu
- neobvyklé finanční požadavky nebo ztráty peněz
- nevysvětlitelné zdravotní obtíže nebo změny vzhledu
- podezřelé předměty související s užíváním látek

3. Důležité upozornění

Tyto signály:

- se nemusí objevit všechny současně
- mohou mít i jiné příčiny než užívání návykových látek
- jsou významné zejména tehdy, pokud se kombinují a dlouhodobě přetrvávají

V případě nejistoty je vhodné situaci konzultovat s odborníkem nebo školou.

4. Doporučený postup při podezření

Zachovejte klid

Je důležité reagovat s rozvahou a bez unáhlených závěrů.

Otevřená komunikace

S dítětem je vhodné mluvit věcně, klidně a bez obviňování.

Informujte se

Využijte odborné zdroje – školní poradenské pracoviště, adiktologické služby nebo krizové linky.

Nastavte jasné hranice

Rodiče by měli postupovat jednotně a srozumitelně vymezit pravidla a očekávání.

Vyhledejte odbornou pomoc

Doporučuje se kontaktovat:

- školní metodik prevence
- výchovný poradce
- školní psycholog (pokud je k dispozici)
- PPP nebo SPC
- adiktologické služby
- praktický lékař pro děti a dorost
- krizová centra

5. Doporučení pro komunikaci s dítětem

- mluvíte o konkrétním chování, ne o nálepkách
- vyhněte se obviňování a moralizování
- zachovejte klidný a respektující přístup
- dejte prostor pro vyjádření dítěte
- nesnižujte závažnost situace, ale ani ji neeskalujte
- zaměřte se na hledání řešení

6. Spolupráce se školou

Škola může být důležitým partnerem při řešení situace.

Doporučuje se:

- kontaktovat třídního učitele nebo školní poradenské pracoviště
- sdílet informace o podezření
- domluvit společný postup
- využít návazné odborné služby

7. Závěrečné doporučení

Cílem není okamžité „usvědčení“, ale včasné zachycení rizikového chování a zajištění odpovídající podpory dítěti i rodině.

KRIZOVÝ POSTUP PRO PEDAGOGA - Podezření na užití návykové látky / intoxikaci žáka ve škole

1. ZÁKLADNÍ PRINCIP

Pedagog jedná klidně, bezpečně a bez konfrontace. Prioritou je **ochrana zdraví žáka a bezpečí ostatních**.

2. ROZPOZNÁNÍ SITUACE

Podezření může vzniknout při pozorování např.:

- změny chování (zmatenost, euforie, apatie, agrese)
- porucha koordinace, řeči, orientace
- neobvyklý zápach, zornice, ospalost nebo neklid
- podezření na držení látky nebo pomůcek k užívání

3. OKAMŽITÝ POSTUP VE TŘÍDĚ

a) Zajištění bezpečí

- zajistit bezpečí žáka i ostatních (odvedení třídy / žáka dle situace)
- odstranit rizikové předměty v okolí
- nenechávat žáka bez dozoru

b) Klidná komunikace

- mluvit klidně, stručně, bez obviňování
- neeskalovat konflikt
- neprovádět „výslech“ před třídou

c) Nenechávat žáka o samotě

- zajistit dohled další dospělé osoby (pokud je to možné)

4. ZÁVAŽNÝ STAV (PODZŘENÍ NA INTOXIKACI)

Pokud je žák výrazně změněný, dezorientovaný nebo ohrožený:

- **neprodleně kontaktovat vedení školy**
- **volat zdravotnickou záchrannou službu (155)** při zhoršení stavu, bezvědomí, zvracení, agresi nebo kolapsu
- informovat zákonné zástupce (dle pokynů vedení školy)

5. ZAJIŠTĚNÍ DŮKAZŮ (POKUD JE TO BEZPEČNÉ)

- zajistit nalezené látky nebo předměty (bez manipulace, pokud hrozí riziko)
- předat vedení školy

- zaznamenat situaci (čas, místo, popis chování)

6. INFORMOVÁNÍ A PŘEDÁNÍ PŘÍPADU

Pedagog:

- informuje třídního učitele / školní metodika prevence
- zapisuje stručný záznam o situaci
- předává informace vedení školy

7. DALŠÍ POSTUP ŠKOLY

Řeší vedení školy ve spolupráci se ŠPP:

- kontakt zákonných zástupců
- vyhodnocení míry rizika
- případné zapojení OSPOD, PPP, policie
- návrh výchovných a preventivních opatření
- následná práce se třídou

8. ZÁSADY PRO PEDAGOGA

- nepanikařit, jednat věcně
- neobviňovat bez důkazů
- neřešit situaci „na sílu“ před kolektivem
- vždy chránit důstojnost žáka
- vše dokumentovat stručně a fakticky
- respektovat pokyny vedení školy

9. CÍL POSTUPU

Cílem není sankce, ale:

- zajištění bezpečí
- včasná intervence
- prevence opakování
- propojení se školním poradenským systémem

PRVNÍ POMOC PŘI PODEZŘENÍ NA OTRAVU ALKOHOLEM NEBO DROGAMI

1. ZÁKLADNÍ PRAVIDLO

 Okamžitě volejte 155 (záchranná služba)

Otrava návykovými látkami může ohrozit život.

2. CO UDĚLAT NEŽ PŘIJDE POMOC

Postižený je při vědomí

- zajistit klid a dohled
- zabránit dalšímu užití látky
- posadit nebo uložit do bezpečné polohy
- nemá být ponechán bez dozoru
- zjistit co nejvíce informací o látce (obal, zbytky, svědci)

 Nepodávat alkohol ani další látky

 Nevývolávat zvracení

Postižený je malátný / dezorientovaný

- neponechávat o samotě
- sledovat dýchání a vědomí
- volat 155, pokud se stav zhoršuje
- připravit informace pro záchranáře

Postižený je v bezvědomí

- okamžitě volat 155
- zkontrolovat dýchání
- uložit do **stabilizované polohy na boku**
- uvolnit dýchací cesty (zaklonění hlavy)
- sledovat stav až do příjezdu ZZS

 Nic nepodávat ústy

 Nevývolávat zvracení

3. ZÁKLADNÍ VAROVÁNÍ

- vždy myslet na riziko zástavy dechu
- vždy zajistit dohled dospělé osoby
- vždy předat informace záchranářům

4. SPECIFIKA PODLE LÁTEK (ZJEDNODUŠENĚ)

 Alkohol

- i malé dávky mohou být nebezpečné u dětí
- riziko zástavy dechu a bezvědomí
- kombinace s úrazem hlavy = vysoké riziko

Léky (uspávací, proti bolesti)

- mohou způsobit útlum vědomí a dýchání
- vždy volat 155 při podezření na větší dávku

Konopné látky

- úzkost, zmatenost, panika
- nutný klid a dohled
- při psychických obtížích kontaktovat odborníky

Stimulanty (např. pervitin)

- neklid, agresivita, zmatenost
- riziko nebezpečného chování
- nutný dohled a zajištění bezpečí

Těkavé látky

- zajistit čerstvý vzduch
- dohled
- volat 155 při zhoršení stavu

Kombinace látek

- vždy **zvýšené riziko závažného stavu**
- vždy kontakt 155

5. HLAVNÍ PRINCIP

- bezpečí žáka
- nezasahovat rizikovými „domácími postupy“
- okamžitá odborná pomoc
- nepodceňovat stav

PROGRAM PREVENCE KOUŘENÍ, ELEKTRONICKÝCH CIGARET A NIKOTINOVÝCH SÁČKŮ

jako součást Preventivního programu školy

Zpracováno dle

- Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže.
 - Zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.
 - Zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon.
 - Školního řádu školy.
-

Vymezení

Kouření klasických cigaret, používání elektronických cigaret, zahřívání tabáku a nikotinových sáček představuje závažné riziko pro zdravý vývoj dětí a dospívajících. Nikotin je vysoce návyková látka, která může negativně ovlivňovat vývoj mozku, schopnost soustředění, psychickou pohodu i celkový zdravotní stav.

V posledních letech se mezi žáky stále častěji objevuje užívání elektronických cigaret (vape) a nikotinových sáček. Tyto výrobky bývají mylně považovány za méně škodlivé než klasické cigarety, přesto mohou vést k rozvoji závislosti a představují zdravotní riziko.

Ve škole i při všech školních akcích je zakázáno užívání všech tabákových a nikotinových výrobků, včetně elektronických cigaret, zahřívání tabáku a nikotinových sáček.

Rizikové projevy

Mezi rizikové projevy patří zejména:

- kouření klasických cigaret,
- používání elektronických cigaret (vaping),
- užívání zahřívání tabáku,
- užívání nikotinových sáček,
- přechovávání těchto výrobků ve škole,
- nabízení nebo předávání nikotinových výrobků spolužákům,
- pořizování videí či fotografií propagujících kouření nebo vaping,
- bagatelizace zdravotních rizik,
- experimentování s nikotinovými výrobky v kolektivu.

Preventivní cíle školy

Škola usiluje o to, aby žáci:

- znali zdravotní rizika spojená s užíváním nikotinu,

- rozuměli principu vzniku závislosti,
- dokázali odolávat tlaku vrstevníků,
- uměli odmítnout nabídku cigarety nebo nikotinového výrobku,
- osvojili si zdravý životní styl,
- věděli, kam se mohou obrátit o pomoc.

Preventivní aktivity školy

- zařazování tématu do výuky,
- besedy s odborníky,
- programy primární prevence,
- podpora zdravého životního stylu,
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností,
- nácvik odmítání rizikového chování,
- spolupráce s rodiči.

Doporučený postup pedagoga

Zjistí-li pedagog, že žák kouří nebo používá elektronickou cigaretu či nikotinové sáčky:

- zachová klidný a profesionální přístup,
- zajistí ukončení rizikového chování,
- odebere výrobek pouze v rozsahu stanoveném školním řádem a předá jej vedení školy podle vnitřních pravidel,
- informuje třídního učitele a vedení školy,
- sepíše stručný záznam o události,
- informuje zákonné zástupce,
- podle závažnosti situace zapojí školního metodika prevence nebo školní poradenské pracoviště,
- zaměří se především na preventivní rozhovor se žákem a podporu změny jeho chování.

Při opakovaném porušování školního řádu škola postupuje podle svých vnitřních pravidel.

Doporučení pro žáky

- Nekouřím ani neužívám nikotinové výrobky.
- Nenechám se přesvědčit vrstevníky.
- Vím, že elektronická cigareta ani nikotinové sáčky nejsou bezpečné.
- Pokud mám problém s kouřením nebo závislostí, obrátím se na dospělého, kterému důvěřuji.
- Respektuji zákaz kouření a užívání nikotinových výrobků ve škole.

Doporučení pro rodiče

Rodičům doporučujeme:

- zajímat se o postoje dítěte ke kouření a vapingu,

- mluvit s dítětem o zdravotních rizicích,
- jít dítěti příkladem svým vlastním chováním,
- všimnout si změn v chování dítěte (charakteristický zápach, časté používání elektronických zařízení připomínajících flash disk, nikotinové sáčky apod.),
- při podezření na pravidelné užívání spolupracovat se školou.

Kdy informovat zákonné zástupce

Zákonní zástupci jsou informováni zejména tehdy, pokud:

- je žák přistižen při kouření nebo užívání nikotinových výrobků ve škole nebo na školní akci,
- žák přechovává nebo distribuuje nikotinové výrobky,
- dochází k opakovanému porušování školního řádu,
- je podezření na vznikající závislost.

Spolupráce školy

Při řešení situace škola spolupracuje zejména s:

- školním metodikem prevence,
- třídním učitelem,
- školním poradenským pracovištěm,
- zákonnými zástupci,
- pedagogicko-psychologickou poradnou,
- střediskem výchovné péče,
- odbornými adiktologickými službami podle potřeby.

Závěrečné doporučení

Cílem školy není pouze postihovat porušování školního řádu, ale především předcházet vzniku závislosti na nikotinu. Důraz je kladen na otevřenou komunikaci, spolupráci s rodinou, podporu zdravého životního stylu a rozvoj schopnosti žáků činit odpovědná rozhodnutí.

PROGRAM PREVENCE NADMĚRNÉ KONZUMACE ENERGETICKÝCH NÁPOJŮ A KOFEINU

jako součást Preventivního programu školy

Zpracováno dle

- Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže.
- Zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon.
- Zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví.
- Školního řádu školy.

Vymezení

Energetické nápoje obsahují vysoké množství kofeinu a často také cukru nebo dalších povzbuzujících látek (např. taurin, guarana). U dětí a dospívajících mohou způsobovat zdravotní komplikace, negativně ovlivňovat psychickou pohodu, spánek, soustředění i školní výkon.

Pravidelná nebo nadměrná konzumace energetických nápojů může vést ke vzniku závislosti na kofeinu, poruchám spánku, zvýšené nervozitě, úzkostem, bolestem hlavy, bušení srdce nebo poruchám koncentrace. Riziko se výrazně zvyšuje při současném užívání nikotinových výrobků nebo alkoholu.

Cílem školy je podporovat zdravý životní styl a vést žáky k odpovědnému přístupu ke svému zdraví.

Rizikové projevy

Mezi rizikové projevy patří zejména:

- pravidelné pití energetických nápojů,
- konzumace více energetických nápojů během dne,
- nahrazování pitného režimu energetickými nápoji,
- kombinování energetických nápojů s nikotinovými výrobky nebo alkoholem,
- sdílení nebo nabízení energetických nápojů mladším spolužákům,
- častá únava, podrážděnost nebo nesoustředěnost po jejich vysazení.

Možné zdravotní důsledky

Nadměrná konzumace může způsobit:

- poruchy spánku,
- nervozitu a neklid,
- zvýšený krevní tlak,
- bušení srdce,
- bolesti hlavy,

- zažívací obtíže,
- zhoršení soustředění,
- vyšší riziko úzkostí,
- vznik závislosti na kofeinu.

Preventivní cíle školy

Škola podporuje, aby žáci:

- znali složení energetických nápojů,
- rozuměli jejich zdravotním rizikům,
- osvojili si zásady zdravého pitného režimu,
- uměli rozpoznat reklamu a marketing zaměřený na mladé lidi,
- dokázali odolávat tlaku vrstevníků,
- volili zdravější alternativy nápojů.

Preventivní aktivity školy

- zařazování tématu do výuky,
- besedy o zdravém životním stylu,
- podpora pitného režimu během vyučování,
- projektové dny zaměřené na zdraví,
- spolupráce se školní jídelnou,
- informování rodičů,
- zapojování žáků do preventivních aktivit.

Doporučený postup pedagoga

Zjistí-li pedagog, že žák pravidelně konzumuje energetické nápoje nebo se po jejich požití necítí dobře:

- klidně se žákem situaci probere,
- zjistí okolnosti a četnost konzumace,
- poučí žáka o zdravotních rizicích,
- podle potřeby informuje třídního učitele a školního metodika prevence,
- při opakovaných případech nebo zdravotních obtížích informuje zákonné zástupce,
- při náhlých zdravotních komplikacích (silné bušení srdce, kolaps, porucha vědomí, dušnost) poskytne první pomoc a přivolá zdravotnickou záchrannou službu.

Doporučení pro žáky

- Energetické nápoje nejsou vhodné pro děti a dospívající.
- Nejlepším nápojem je voda nebo neslazené nápoje.
- Únavu řeším dostatkem spánku, pohybem a pravidelnou stravou.

- Nekombinuji energetické nápoje s nikotinem ani alkoholem.
- Pokud se po jejich vypití necítím dobře, řeknu to dospělému.

Doporučení pro rodiče

Rodičům doporučujeme:

- zajímat se o pitný režim dítěte,
- mluvit s dítětem o rizicích energetických nápojů,
- jít příkladem zdravého životního stylu,
- podporovat dostatek spánku, pravidelnou stravu a pohyb,
- sledovat případné známky nadměrné konzumace kofeinu (nespavost, nervozita, bolesti hlavy, podrážděnost).

Kdy informovat zákonné zástupce

Škola informuje zákonné zástupce zejména tehdy, pokud:

- žák opakovaně přináší energetické nápoje do školy navzdory školním pravidlům,
- konzumace negativně ovlivňuje jeho zdravotní stav nebo školní výkon,
- dochází k opakovaným zdravotním obtížím,
- je podezření na kombinaci s dalšími návykovými látkami.

Spolupráce školy

Na prevenci se podílejí:

- třídní učitelé,
- školní metodik prevence,
- školní poradenské pracoviště,
- zákonní zástupci,
- praktičtí lékaři pro děti a dorost,
- odborníci na výživu a podporu zdraví

Závěrečné doporučení

Škola vede žáky k tomu, aby pečovali o své zdraví, osvojili si správné návyky a dokázali kriticky hodnotit marketing i informace o energetických nápojích. Cílem není pouze omezovat jejich konzumaci, ale především podporovat zdravý životní styl, dostatek pohybu, kvalitní spánek a vhodný pitný režim.

Pravidla bezpečného chování v online prostředí

Bezpečný internet – doporučení pro žáky

Internet přináší mnoho možností pro učení, komunikaci i zábavu. Zároveň je však potřeba dodržovat pravidla, která chrání naše soukromí, bezpečnost i psychickou pohodu.

Desatero bezpečného internetu

1. **Chraň své osobní údaje.** Nikomu nesděluj adresu, telefonní číslo, rodné číslo ani jiné citlivé informace.
2. **Pečlivě zvažuj, co sdílíš.** Fotografie, videa nebo příspěvky mohou na internetu zůstat navždy.
3. **Používej silná hesla** a nikdy je nikomu nesděluj.
4. **Nevěř všemu, co na internetu najdeš.** Ověřuj informace z více důvěryhodných zdrojů.
5. **Buď slušný a ohleduplný.** Chovej se k ostatním stejně jako při osobním setkání.
6. **Neodpovídej na urážlivé nebo výhružné zprávy.** Ulož si důkazy (screenshot) a svěř se dospělému.
7. **Nikdy se nescházej s člověkem, kterého znáš pouze z internetu, bez vědomí rodičů.**
8. **Nestahuj neznámé soubory ani neotvírej podezřelé odkazy.** Mohou obsahovat škodlivý software.
9. **Dávej pozor na falešné profily, podvody a manipulaci.** Ne každý na internetu je tím, za koho se vydává.
10. **Pečuj o svůj digitální wellbeing.** Nezapomínej na odpočinek, pohyb, spánek a čas strávený s rodinou a kamarády mimo obrazovku.

Doporučení pro děti

- Chraň své soukromí a osobní údaje.
- Nikdy neposílej intimní fotografie ani videa.
- Neposkytuj přístupová hesla ani svým kamarádům.
- Vždy si rozmysli, co zveřejňuješ na sociálních sítích.
- Pokud tě někdo obtěžuje, vydírá nebo zastrašuje, neřeš situaci sám – obrať se na rodiče, učitele nebo jiného důvěryhodného dospělého.
- Ukládej si důkazy o nevhodné komunikaci (například screenshoty).
- Blokuj a nahlašuj uživatele, kteří porušují pravidla.
- Nevěř každé nabídce výhry, dárku nebo snadného výdělku.
- Respektuj autorská práva a práci ostatních.
- Pokud si nejsi jistý, raději se zeptej dospělého.

Doporučení pro rodiče

Rodiče hrají zásadní roli při vytváření bezpečných návyků dítěte v online prostředí.

Doporučuje se:

- pravidelně si s dítětem povídat o tom, co na internetu dělá,
- zajímat se o používané aplikace, sociální sítě a online hry,
- vytvářet atmosféru důvěry, aby se dítě nebálo svěřit s nepříjemnou zkušeností,
- nastavit společná pravidla používání digitálních technologií,
- využívat rodičovské nastavení a bezpečnostní prvky zařízení přiměřeně věku dítěte,
- vést děti ke kritickému ověřování informací,
- upozorňovat na rizika sdílení fotografií a osobních údajů,
- sledovat známky kyberšikany, online závislosti nebo nadměrného používání digitálních technologií,
- podporovat vyvážený poměr mezi časem stráveným online a offline aktivitami,
- být dítěti příkladem vlastním bezpečným chováním na internetu.

Jak postupovat při problému

Pokud se dítě setká s kyberšikanou, vydíráním, nevhodným obsahem nebo jinou rizikovou situací:

- zachovat klid,
- neodpovídat agresorovi,
- uložit důkazy (screenshoty, zprávy),
- zablokovat problematický účet,
- oznámit situaci důvěryhodnému dospělému,
- v případě závažného jednání kontaktovat školu nebo Policii ČR.

Pamatuj

Na internetu nikdy nevíš, kdo je na druhé straně. Chraň sebe i své soukromí. Pokud si nejsi jistý, požádej o pomoc dospělého, kterému důvěřuješ.

PROGRAM PODPORY DIGITÁLNÍHO WELLBEINGU

jako součást Preventivního programu školy

Zpracováno dle

- Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže.
- Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (oblast Digitální kompetence).
- Zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon.
- Školního řádu školy

Vymezení

Digitální wellbeing představuje schopnost využívat digitální technologie způsobem, který podporuje zdraví, psychickou pohodu, bezpečí, kvalitní mezilidské vztahy a vyvážený životní styl.

Digitální technologie jsou běžnou součástí života dětí i dospělých. Přinášejí mnoho příležitostí ke vzdělávání, komunikaci a rozvoji, zároveň však mohou při nadměrném nebo nevhodném používání negativně ovlivňovat zdraví, soustředění, školní výkon, spánek i mezilidské vztahy.

Cílem školy není používání digitálních technologií omezovat nebo zakazovat, ale učit žáky využívat je bezpečně, vědomě, odpovědně a v přiměřené míře.

Rizikové projevy

Mezi rizikové projevy patří zejména:

- nadměrné používání mobilního telefonu,
- nadměrné trávení času na sociálních sítích,
- nadužívání počítačových her,
- používání mobilního telefonu během výuky v rozporu se školním řádem,
- omezení pohybových aktivit,
- nedostatek spánku způsobený používáním digitálních zařízení,
- zhoršení soustředění a školního výkonu,
- omezení osobních sociálních kontaktů,
- úzkost při nemožnosti používat mobilní telefon nebo internet,
- rizikové sdílení osobních údajů a soukromí.

Možné dopady

Nadměrné používání digitálních technologií může vést k:

- poruchám spánku,
- únavě,
- bolestem hlavy, očí nebo zad,
- zhoršené schopnosti soustředění,
- zvýšené podrážděnosti,
- úzkostem,
- oslabení osobních vztahů,
- snížení školní úspěšnosti,
- zvýšenému riziku kyberšikany a dalších forem rizikového chování.

Preventivní cíle školy

Škola podporuje, aby žáci:

- uměli vytvářet zdravou rovnováhu mezi online a offline životem,
- využívali digitální technologie smysluplně,
- dokázali regulovat čas strávený u obrazovek,
- pečovali o své duševní i tělesné zdraví,
- rozvíjeli kritické myšlení,
- budovali kvalitní mezilidské vztahy,
- dodržovali pravidla bezpečné digitální komunikace.

Preventivní aktivity školy

Škola realizuje zejména:

- výuku digitální gramotnosti,
- preventivní programy zaměřené na zdravé používání technologií,
- besedy s odborníky,
- projektové dny,
- podporu pohybových aktivit,
- podporu čtenářství a volnočasových aktivit,
- diskuse o digitálních návycích,
- vzdělávání pedagogických pracovníků,
- spolupráci se zákonnými zástupci.

Doporučený postup pedagoga

Zjistí-li pedagog, že digitální technologie negativně ovlivňují žáka:

- citlivě se žákem situaci probere,
- zaměří se na příčiny obtíží,
- podpoří hledání zdravějších návyků,
- spolupracuje s třídním učitelem a školním metodikem prevence,
- podle potřeby zapojí školní poradenské pracoviště,
- při opakovaných obtížích informuje zákonné zástupce,

- společně nastaví vhodná podpůrná opatření.

Doporučení pro žáky

- Dodržuji pravidelný čas bez mobilního telefonu.
- Nepoužívám telefon během výuky, pokud to není součástí vzdělávání.
- Před spaním odkládám digitální zařízení alespoň jednu hodinu.
- Trávím každý den čas pohybem a osobním setkáváním s kamarády.
- Ověřuji informace z internetu.
- Chráním své soukromí.
- Nebojím se říct si o pomoc, pokud mám pocit, že technologie ovládají můj život.

Doporučení pro rodiče

Rodičům doporučujeme:

- zajímat se o digitální život svého dítěte,
- nastavovat společná pravidla používání digitálních zařízení,
- vytvářet čas bez mobilních telefonů (např. při jídle nebo před spaním),
- podporovat pohyb, sport a společně trávený čas,
- jít dítěti příkladem svým vlastním používáním technologií,
- mluvit s dítětem o sociálních sítích, online hrách i umělé inteligenci,
- sledovat případné známky nadměrného používání digitálních technologií.

Kdy informovat zákonné zástupce

Škola informuje zákonné zástupce zejména tehdy, pokud:

- nadměrné používání digitálních technologií významně ovlivňuje školní docházku nebo prospěch,
- žák opakovaně porušuje školní řád používáním mobilního telefonu,
- dochází ke kyberšikaně nebo jinému rizikovému online chování,
- jsou patrné známky psychických obtíží souvisejících s digitálními technologiemi,
- je vhodné nastavit společný preventivní postup školy a rodiny.

Spolupráce školy

Na podpoře digitálního wellbeingu spolupracují:

- třídní učitelé,
- školní metodik prevence,
- školní poradenské pracoviště,

- vedení školy,
- zákonní zástupci,
- pedagogicko-psychologická poradna,
- externí odborníci na digitální bezpečnost a duševní zdraví.

Desatero digitálního wellbeingu pro žáky

1. Technologie používám chytře, ne nepřetržitě.
2. Každý den si dopřeji čas bez obrazovek.
3. Před spaním odkládám mobilní telefon.
4. Ověřuji informace z internetu.
5. Chráním své osobní údaje.
6. Na internetu se chovám slušně a s respektem.
7. Nezapomínám na pohyb a pobyt venku.
8. Setkávám se s kamarády i osobně.
9. Když mě něco na internetu trápí, svěřím se dospělému.
10. Technologie mi mají pomáhat – ne řídit můj život.

Závěrečné doporučení

Digitální technologie jsou přirozenou součástí současného života i vzdělávání. Cílem školy je podporovat rozvoj digitálních kompetencí žáků a současně pečovat o jejich duševní i fyzické zdraví. Digitální wellbeing vede žáky k tomu, aby technologie využívali bezpečně, odpovědně, kriticky a v rovnováze s ostatními oblastmi života.

PROGRAM PREVENCE RIZIK SPOJENÝCH S UMĚLOU INTELIGENCÍ (AI)

jako součást Preventivního programu školy

Vymezení

Umělá inteligence (AI) se stává běžnou součástí života dětí i dospělých. Žáci ji využívají při vyhledávání informací, přípravě do školy, tvorbě textů, obrázků, videí i při komunikaci. Přestože AI nabízí řadu příležitostí pro vzdělávání a rozvoj kreativity, její nevhodné používání může představovat významná rizika.

Cílem školy je vést žáky k bezpečnému, etickému, kritickému a odpovědnému využívání nástrojů umělé inteligence.

Rizikové oblasti

Mezi nejčastější rizika patří zejména:

- nekritické přebírání informací vytvořených AI,
- odevzdávání prací vytvořených umělou inteligencí jako vlastních,
- porušování autorských práv,
- sdílení osobních údajů s AI nástroji,
- vytváření falešných fotografií, videí nebo hlasových nahrávek (deepfake),
- šíření dezinformací a manipulativního obsahu,
- kyberšikana prostřednictvím AI,
- vytváření urážlivého nebo ponižujícího obsahu,
- nadměrné spoléhání na AI při řešení školních úkolů,
- ztráta schopnosti samostatně přemýšlet a ověřovat informace.

Preventivní cíle školy

Škola usiluje o to, aby žáci:

- rozuměli možnostem i limitům umělé inteligence,
- dokázali rozpoznat obsah vytvořený AI,
- ověřovali informace z více zdrojů,
- respektovali autorská práva,
- chránili své osobní údaje,
- využívali AI jako pomocníka, nikoli náhradu vlastního myšlení,
- dodržovali zásady bezpečné online komunikace,
- chovali se eticky při využívání digitálních technologií.

Doporučené preventivní aktivity

- zařazování tématu AI do výuky,
- rozvoj mediální gramotnosti,
- rozvoj digitální gramotnosti,
- výuka kritického myšlení,

- diskuse nad etickými otázkami využívání AI,
- práce s ověřováním informací,
- vzdělávání pedagogických pracovníků,
- informování rodičů o možnostech i rizicích AI.

Doporučený postup pedagoga

Pokud pedagog zjistí nevhodné využívání AI:

- zachová klidný a podpůrný přístup,
- zjistí okolnosti a motivaci žáka,
- vysvětlí rizika a možné důsledky,
- vede žáka k nápravě,
- podle závažnosti informuje třídního učitele, školního metodika prevence nebo vedení školy,
- v případě kyberšikany, vydírání nebo šíření nevhodného obsahu postupuje podle školních krizových postupů.

Doporučení pro žáky

Při používání umělé inteligence:

- používej AI jako pomocníka, ne jako náhradu vlastního učení,
- vždy ověřuj informace,
- nezasílej do AI osobní ani citlivé údaje,
- nevydávej práci vytvořenou AI za svou vlastní,
- respektuj autorská práva,
- nevytvářej falešné fotografie nebo videa, která mohou někomu ublížit,
- nepoužívej AI ke kyberšikaně nebo zesměšňování ostatních,
- pokud si nejsi jistý, poraď se s učitelem nebo rodiči.

Doporučení pro rodiče

Rodiče by měli:

- zajímat se o to, jaké AI nástroje jejich dítě používá,
- mluvit s dítětem o možnostech i rizicích umělé inteligence,
- podporovat kritické myšlení,
- vysvětlovat význam autorských práv,
- vést dítě k samostatné práci,
- podporovat bezpečné zacházení s osobními údaji,
- být dítěti příkladem při používání digitálních technologií.

Kdy vyrozumět zákonné zástupce nebo další instituce

Škola informuje zákonné zástupce zejména tehdy, pokud:

- žák opakovaně zneužívá AI k podvodům nebo porušování školních pravidel,

- vytváří nebo šíří urážlivý či ponižující obsah,
- používá AI ke kyberšikaně,
- zveřejňuje falešné fotografie nebo videa spolužáků či zaměstnanců školy,
- dochází k porušování práv jiných osob nebo k závažnému narušení bezpečnosti školy.

V případě podezření na trestnou činnost (např. vydírání, nebezpečné vyhrožování, šíření intimních materiálů, závažné kybernetické útoky nebo jiné protiprávní jednání) škola postupuje podle platných právních předpisů a spolupracuje s Policií ČR a dalšími příslušnými institucemi.

Spolupráce školy

Na prevenci rizik spojených s AI spolupracují:

- školní poradenské pracoviště,
- třídní učitelé,
- školní metodik prevence,
- výchovný poradce,
- školní psycholog nebo speciální pedagog (je-li ve škole),
- zákonní zástupci,
- externí odborníci na kyberbezpečnost a digitální gramotnost,
- Policie ČR a další odborné organizace podle závažnosti situace.

Závěrečné doporučení

Umělá inteligence představuje významný nástroj současného vzdělávání. Cílem školy není její používání zakazovat, ale učit žáky využívat ji bezpečně, odpovědně, kriticky a eticky. Stejně jako jiné digitální technologie má AI sloužit člověku a podporovat jeho učení, nikoli nahrazovat vlastní myšlení, odpovědnost a tvořivost.

PROGRAM PREVENCE SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

jako součást Preventivního programu školy

Zpracováno dle

- Metodického doporučení MŠMT k řešení sebepoškozování ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-1999/2015).
- Zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon.
- Zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.
- Školního řádu školy.

Vymezení

Sebepoškozování (selfharm) představuje úmyslné ubližování vlastnímu tělu bez přímého záměru ukončit život. Nejčastěji se jedná o způsob, jak se dítě nebo dospívající vyrovnává s dlouhodobým stresem, psychickou nepohodou, úzkostí nebo silnými emocemi.

Mezi nejčastější formy sebepoškozování patří řezání, pálení kůže, škrábání, opakované narušování hojících se ran nebo jiné formy úmyslného ubližování vlastnímu tělu.

Sebepoškozování není běžným způsobem řešení problémů a vždy je signálem, že dítě potřebuje citlivou podporu a odbornou pomoc.

Rizikové projevy

Mezi varovné signály mohou patřit zejména:

- opakované řezné rány, jizvy nebo popáleniny,
- časté zakrývání rukou či nohou i v teplém počasí,
- nošení náplastí nebo obvazů bez zjevného důvodu,
- náhlé změny nálady,
- úzkost, smutek nebo uzavírání se do sebe,
- zhoršení školního prospěchu nebo docházky,
- výskyt žiletek nebo jiných ostrých předmětů mezi osobními věcmi,
- výroky o beznaději, nízké sebehodnotě nebo sebepoškozování.

Preventivní cíle školy

Škola usiluje o to, aby žáci:

- uměli zdravě zvládat stres a náročné životní situace,
- dokázali mluvit o svých pocitech a obtížích,
- věděli, kde mohou vyhledat pomoc,
- rozvíjeli zdravé sebevědomí a pozitivní vztahy,
- uměli požádat o podporu dospělého,
- respektovali vlastní zdraví i zdraví druhých.

Preventivní aktivity školy

- podpora bezpečného školního klimatu,
- pravidelné třídnické hodiny,
- programy zaměřené na wellbeing a duševní zdraví,
- rozvoj sociálních a emočních kompetencí,
- preventivní programy realizované externími organizacemi,
- individuální podpora prostřednictvím školního poradenského pracoviště,
- spolupráce se zákonnými zástupci.

Doporučený postup pedagoga

Zjistí-li pedagog podezření na sebepoškozování žáka:

- zachová klidný, citlivý a respektující přístup,
- zajistí soukromí pro rozhovor se žákem,
- nevyslýchá žáka ani jej neobviňuje,
- neprodleně informuje školního metodika prevence, třídního učitele nebo vedení školy,
- sepíše stručný záznam o situaci,
- informuje zákonné zástupce,
- doporučí odbornou pomoc prostřednictvím školního poradenského pracoviště nebo dalších odborníků,
- podle závažnosti situace zajistí další vhodný postup.

V případě bezprostředního ohrožení života nebo zdraví škola neprodleně přivolá zdravotnickou záchrannou službu.

Doporučení pro žáky

- Nebojím se říct si o pomoc.
- Když mě něco trápí, obrátím se na dospělého, kterému důvěřuji.
- Víím, že sebepoškozování problém neřeší.
- Respektuji své zdraví i zdraví ostatních.
- Víím, že požádat o pomoc není ostuda.

Doporučení pro rodiče

Rodičům doporučujeme:

- zajímat se o psychickou pohodu dítěte,
- podporovat otevřenou komunikaci,
- všímat si změn v chování dítěte,
- nepodceňovat projevy psychické nepohody,
- spolupracovat se školou a odbornými pracovišti,
- v případě potřeby vyhledat odbornou pomoc.

Kdy informovat zákonné zástupce

Zákonní zástupci jsou informováni zejména tehdy, pokud:

- existuje podezření na sebepoškozování,
- dojde k sebepoškození ve škole nebo na školní akci,
- se projevy opakují,
- je ohroženo zdraví nebo bezpečí dítěte.

Spolupráce školy

Při řešení situace škola spolupracuje zejména s:

- školním metodikem prevence,
- třídním učitelem,
- školním poradenským pracovištěm,
- zákonnými zástupci,
- pedagogicko-psychologickou poradnou,
- dětským psychologem nebo psychiatrem,
- orgánem sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD),
- dalšími odbornými pracovišti podle potřeby.

Závěrečné doporučení

Cílem školy není hodnotit ani trestat žáka za projevy sebepoškozování, ale především zajistit jeho bezpečí, poskytnout mu podporu a zprostředkovat odbornou pomoc. Škola vytváří prostředí založené na důvěře, respektu a otevřené komunikaci, které napomáhá včasnému zachycení psychických obtíží a podporuje zdravý osobnostní vývoj žáků.

Důležité kontakty

Pomoc pro děti, rodiče a školu

Organizace	Kdy se obrátit	Kontakt
Linka bezpečí	Psychické obtíže, šikana, sebepoškozování, vztahové problémy, krizové situace	116 111 (nonstop, zdarma), chat a e-mail:
Pedagogicko-psychologická poradna Česká Lípa	Školní obtíže, výchovné problémy, krizové situace, diagnostika	Havlíčková 443, Česká Lípa, tel. 728 541 505 , 778 499 169 ,
Středisko výchovné péče Česká Lípa	Výchovné problémy, rizikové chování, práce s rodinou	Havlíčková 443, Česká Lípa, tel. 778 529 682 ,
OSPOD – Městský úřad Česká Lípa	Ohrožené dítě, zanedbávání péče, domácí násilí, krizové situace	Odbor sociálně-právní ochrany dětí, Městský úřad Česká Lípa
Policie ČR – Obvodní oddělení Česká Lípa	Trestná činnost, šikana, kyberšikana, ohrožení dítěte	Paní Zdislavy 299, Česká Lípa, tel. 974 471 760
Zdravotnická záchranná služba	Bezprostřední ohrožení života nebo zdraví	155
Integrovaný záchranný systém	Nouzové situace	112

Ve škole se mohou žáci obrátit na

- třídního učitele,
- školního metodika prevence,
- výchovného poradce,
- speciálního pedagoga,
- sociálního pedagoga,
- vedení školy,
- jakéhokoliv pedagoga, kterému důvěřují.